

ДИЗАЙНЕРСЬКІ ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ НАБЕРЕЖНИХ ВЕЛИКИХ РІЧОК

Історичні набережні завжди розглядалися як водний фасад міста, як репрезентативна вулиця для прогулянок і відпочинку (набережні Санкт-Петербургу, Венеції, Парижу, Лондона тощо). Але з підвищенням рівня автомобілізації та ролі транспортного забезпечення міста, набережні перетворилися в містах ХХ століття на транспортні магістралі. Сьогодні для повернення річок і водоймищ містам, формування публічних просторів на прирічкових та прибережних територіях, підвищення естетичного образу прибережних територій у світі приймаються в містах великомасштабні проекти реконструкції набережних. Серед них слід зазначити наймасштабніший проект ХХІ ст. – реконструкція набережних Парижу, серед реалізованих проектів – проект Ріо – Мадрид, Мадрид, Іспанія. Активну реконструкцію зазнали також історичні набережні Копенгагену, Амстердама, Лондона та ін.

Світовий досвід дозволяє вже визначити дизайнерські засоби та прийоми формування набережних, серед яких слід визначити наступні:

- організація пішохідних мостів через водойму;
- організація молів;
- забезпечення спуску людини до води;
- розміщення зеленої полоси озеленення з велосипедною доріжкою вздовж набережної;
- реконструкція існуючих мостів та організація на них пішохідних полос та майданчиків для споглядання водного фасаду;
- організація плаваючих садів, майданчиків для відпочинку;
- розміщення оглядових майданчиків;
- активізація перших поверхів будинків вздовж набережної (розміщення магазинів, кафе, клубів та відкритих майданчиків для відпочинку);
- будівництво необхідних павільйонів та об'єктів обслуговування на набережних;
- формування «природних набережних» з садами «третьої хвилі»;
- організація нових пішохідних маршрутів вздовж водойми.

В цілому, головними завдання реконструкції та формування набережних є забезпечення існування водної системи міста (екологічні завдання), формування публічних просторів на набережних, досяжних та з інтерактивними просторами (соціальні завдання), підвищення привабливості водних фасадів міста (естетичні завдання). Так при реконструкції набережної в м. Остенде були розміщені на узбережжі: парк

піскових скульптур, кафе, пляжі, фонтани, магазини, місця для прийняття сонячних ванн, малі архітектурні форми тощо (рис. 1). Головною проблемою набережних великих річок в Україні є відсутність контакту людини з водою, яку можливо подолати шляхом організації спусків до води, плаваючих майданчиків на воді тощо (рис. 2).

Рисунок 1 – Набережна м. Остенде (Бельгія): пісковий парк, арт-форми на платформі набережної. 2017р. Фото Осиченко Г. О.

Рисунок 2 – Прибережна зона Кальвабод у Копенгагені (Данія). Приклад інтерактивного середовища, що дає можливість людині взаємодіяти з водою безпосередньо

Таким чином, дизайнерські засоби (предметно-просторове наповнення, малі форми, міські меблі, покриття тощо) стають головними при організації сучасного типу набережних та визначенні їх архітектурного обліку.